

Voorzitter: T. van Zoelen (PvdD)

Namens de raad: H. Sietsma (GroenLinks), R. Gierkink (PvdA), M. Gietema (D66), W. Pechler (PvdD), A. Sijbolts (Stadspartij 100%), J. Huisman (SP), E. Akkerman (VVD), P. Vermerris (S&S), R. van der Heide (CU), I. van Jaarsveld (CDA), E. Bernabela (PvhN), K. Blauw (PVV)

Namens het college: M. Wijnja (wethouder)

Namens de griffie: W. Meijer

Participatiebeleid

00:10:13

Voorzitter: Goedemiddag, allemaal. Welkom bij deze meningsvormende sessie over de collegebrief stand van zaken participatiebeleid en hoe verder. In deze brief geeft het college de stand van zaken aan en schetst de vervolgstappen met de bedoeling om daarover met de raad van gedachten te wisselen. Voordat we beginnen, hebben we vandaag één inspreker mevrouw Marlieke de Jonge, namens Werkgroep Toegankelijk Groningen. Welkom. Ik geef u de gelegenheid om max drie minuten het woord aan de raad te richten. Als de commissieleden nog vragen hebben, kunnen ze die daarna aan u stellen. Bent u klaar?

00:16:01

Mevrouw De Jonge (inspreker): Ja. Gelukkig is er iemand met gezicht op techniek.

00:16:04

Voorzitter: Dan gaan we beginnen.

00:16:04

Mevrouw De Jonge (inspreker): In beeld zijn, is voor Groningers met een handicap of beperking nog lang niet vanzelfsprekend. Soms hoor je bij inclusief beleid en soms ook niet. Soms is eraan gedacht dat je mee moet kunnen doen. Even vaak ben je vergeten. Eigenlijk is er zelden sprake van uitsluiting met opzet of botte discriminatie. Meestal is er gewoon even niet aan gedacht of even voor je gedacht in stereotypen en vooroordelen. Dat lot delen we met meerdere minderheden. Je bestaanszekerheid is nooit zeker in de leefwereld van standaardburgers. Je bent afhankelijk van je plaats in de top tien van de aandacht. Bij participatiebeleid willen we als Werkgroep Toegankelijk Groningen geen risico lopen. Dat is gewoon te belangrijk. Groningen is ook onze gemeente en leefwereld. Wij lezen bij de waarde van de gemeente Groningen dat het de bedoeling is dat alle Groningers de kans krijgen om een bijdrage te leveren. Als participatie beperkt blijft tot deels verouderde structuren en organisaties krijgen we geen kans. Natuurlijk moet je dorpen en wijken koesteren als Groningers die schaalgrootte kiezen. Mensen kunnen ook in andere sociale verbanden en leefwerelden leven of simpel te weinig vertegenwoordigd zijn om iets te bereiken. Je voldoende veilig voelen is ook een punt. Zelf ben ik probleemloos open over mijn psychische schade, maar niet in mijn eigen buurt. Zo goed liggen psychiatrische patiënten niet in de markt, weet ik door ervaring wijs geworden. Ik leef verstandiger op iets meer afstand. Hetzelfde verhaal ken ik ook van mensen met genderdiversiteit of nare geschiedenis in de rugzak. De mainstream maatschappij kan niet zoveel verdragen. Niet in de eigen wijk. Dat gaat beter worden in een duurzaam leefklimaat. Daar gaat participatiebeleid aan bijdragen. Dat beleid garandeert dat in de uitvoering studenten, mensen met een andere culturele

achtergrond, vluchtelingen en andere nieuwkomers en mensen met een handicap of beperking ook een stem krijgen. Dat kost misschien wat extra tijd en investering, maar daadwerkelijk betrokken burgers ontwikkelen eigen waarde en verdraagzaamheid. Dat merken we zelf ook. Vroeger was er een slogan "Samen maken we stad." Ik zou zeggen: samen maken we Groningen inclusief. Een mini voorbeeldje als het nog even mag.

00:19:08

Voorzitter: Kort.

00:19:11

Mevrouw De Jonge (inspreker): Dat is die chaos op de Grote Markt en in het bijzonder de blindegeleidelijnen. Als je weet dat eraan gewerkt wordt, kun je best ruimte hebben om een tijdje verstrikt te raken in die terrassen. Je kent dan de belangen van de horeca, je helpt meezoeken naar oplossingen waar iedereen gelukkig van wordt. We nodigen u hierbij uit om 4 oktober, in de week van de toegankelijkheid, te ervaren hoe ver we zijn met het proces.

00:19:39

Voorzitter: Dank. We hebben een hele mooie uitnodiging gekregen. Zijn er vragen nog aan de inspreker? De heer Sietsma.

00:19:55

De heer Sietsma: Dank u wel voor uw bijdrage. Ik ben het helemaal met u eens dat we participatie niet alleen op gebiedsniveau moeten inrichten. Hebt u het gevoel dat het te veel gebeurt? Ik lees dat zo niet in de brief, maar misschien is uw ervaring wel zo.

00:20:13

Mevrouw De Jonge (inspreker): Ja, dat ervaar ik wel zo. Dat was bij de sociale basis helemaal zo. Er werd alleen gekeken of er gesprekken gevoerd werden met buurtoverleggen en dat soort clubs en vooral ook georganiseerde mensen. Heel veel burgers zijn niet georganiseerd. In wijken is dat meestal ook een verouderde constructie.

00:20:50

Voorzitter: Dank. Zijn er nog meer vragen aan de inspreker? Dan dank ik u hartelijk voor uw bijdrage en dan is het nu aan de commissie. We hebben een klein uur. Dat betekent dat u ongeveer drie minuten per fractie heeft. Wij werken met twee termijnen waarbij in de eerste termijn ik een rondje doe of er een politieke vragen zijn aan de wethouder. Het gaat om politieke vragen waarbij het antwoord gebruikt kan worden in het tweede termijn. Daar is het bedoeling om uw politieke mening te delen en in debat te gaan. Ik sta geen interrupties toe in de eerste termijn. Ik ga rond wie een vraag heeft klaarliggen. De heer Sietsma zie ik, de heer Sijbolts, mevrouw Gietema. Eenmaal, andermaal. De VVD nog. Dan wil ik de wethouder vragen om kort en bondig de vragen te beantwoorden. Gaat uw gang, de heer Sietsma.

00:22:07

De heer Sietsma: Ik geloof vast dat de wethouder gedachte kan lezen, maar ik ga het toch even voor de rest uitleggen. Nee, ik heb een korte politieke vraag. Er staat een voetnoot in de brief over participatie in het kader van de Omgevingswet. Daar staat bij dat gemeente een vergunning niet mag weigeren wegens gebrekkige participatie.

Ik weet dat juristen daar verschillend over denken en dat er ook juristen zijn die zeggen van dat kan best een grond zijn. Is het college bereid om daar een wat stoerdere positie te kiezen dan de eigen juristen aanbevelen?

00:22:43

Voorzitter: Dank. De heer Sijbolts.

00:22:47

De heer Sijbolts: Ik sluit me graag aan bij de vraag die de heer Sietsma net gesteld heeft. Wat ik nog een beetje mis, is de stip aan de horizon. Waar werken we naartoe in relatie tot de experimenten die we gehad hebben in het verleden over democratische vernieuwing en waar we nu ook mee bezig zijn? Komt dat terug in de nieuwe participatieverordening? Het college geeft aan werkenderwijs te willen leren, ervaringen opdoen. Op zich heel erg logisch wat ons betreft. Dan moeten we ook de gelegenheid bieden aan onze inwoners om naar zo'n participatieproces weer terug te geven van hoe hebben we dat nou ervaren? Wij denken aan een soort emotiometer. Ziet het college daar iets in, zodat we toch ook dat stukje formeel borgen in het proces?

00:23:34

Voorzitter: Dat was een korte vraag.

00:23:35

De heer Sijbolts: Ik vergeet er nog eentje. Zou het college nu of later schriftelijk kunnen reageren op de brief van het Platform Cultureel Erfgoed Groningen?

00:23:45

Voorzitter: Mevrouw Gietema.

00:23:47

Mevrouw Gietema: Dank, voorzitter. Drie korte vragen. Allereerst is me niet helemaal helder vanuit de brief of de drie pilots vanuit het Groningen model ook doorgang vinden vanuit het beleid of dat daar iets anders mee wordt gedaan, zoals lessen meenemen. Daarnaast ben ik benieuwd of de wethouder de scoop kan verhelderden. Gaat het participatiebeleid en de verordening echt over sociaal domein en fysiek domein, of is het toch net wat kleiner? En op het gebied jongerenparticipatie of het college ook heeft overwogen om bijvoorbeeld samen te werken met een jongerenorganisatie zoals Tienskip die veel ervaring en expertise hebben op jongerenparticipatie.

00:24:35

Voorzitter: Mevrouw Akkerman.

00:24:37

Mevrouw Akkerman: Dank u wel. Wij lezen in het stuk dat participatie belangrijk is, dat het belangrijk is om te luisteren en dat je op nieuwe ideeën kan komen, maar dat we soms een drempel met ongemak over moeten met elkaar. Wij waren benieuwd of de wethouder daar iets meer duiding bij kan geven. De tweede vraag is of mensen kunnen participeren bij zaken die echt van waarde zijn. Gaat het om een speeltuin waar mensen iets over kunnen zeggen of gaat dat over een zonnepark, ook in relatie tot een zin die daar ergens bij stond dat de mate van medezeggenschap altijd afhangt van politiek, bestuurlijke en juridische contexten?

00:25:16

Voorzitter: Dank. Dan is de beantwoording aan de wethouder.

00:25:27

Wethouder Wijnja: Dank u wel, voorzitter. Er was een datum die ik moest onthouden. Dat was 11 oktober. Dat is even in reactie op een vraag van GroenLinks. Ik begreep ook in de voorbereiding, vragen die raadsleden hebben gesteld, dat er veel dingen zijn gevraagd over de invoering van de Omgevingswet en participatie daarbij. Hoe gaat het met het omgevingsplan? Dat begrijp ik. Die dingen staan natuurlijk niet los van elkaar. Daar zit samenhang in, maar tegelijkertijd is dit wel een beetje een ander traject. Binnenkort, 11 oktober, vindt daar een sessie over plaats. Weet dat de opmerkingen die zijn meegegeven vanuit de raad, dus ook de wens van kan hier een wat stoerdere positie worden ingenomen, dat die meegenomen worden en dat daarnaar gekeken wordt. Volgens mij geven de komende maanden ons nog tijd om te kijken van hoe gaan we dat in relatie tot de Omgevingswet precies doen? Volgens mij is de conclusie breed dat het niet helemaal in de wet staat zoals we dat zouden willen. Dat levert enorme problemen en vraagstukken op. Dat is voor ons ook nog wel een zoektocht. Dat kan ik daar nu over zeggen. Ik kan helaas nog geen stoere posities beloven, maar daar komen we wel op terug. De vraag van waar werken we naartoe? Je zou misschien kunnen zeggen van je kan een soort doelstelling maken van iedereen kan in Groningen altijd naar tevredenheid participeren. Ik ben op zich zelf best wel van hoge doelstellingen, maar ik weet niet of dat het nou helemaal is. Wat de constatering vooral is, is dat we allemaal zeggen dat het betrekken van onze inwoners, organisaties, ondernemers bij het beleid, in welke fase dan ook, ontzettend belangrijk is en dat dat op het ene gebied veel beter lukt dan op het andere. We hebben heel veel gedaan in deze gemeente en ook in de oude gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer op het gebied van participatie. Wat werkt wel, wat werkt niet. Omdat er nu een participatieverordening gemaakt moet worden, is er ook aanleiding om te zeggen van laten we dat nou eens allemaal bij elkaar vegen en daar een kader omheen inzetten. Dat is gelijk een antwoord op de vraag van D66, want het gaat dus wel degelijk overal over. Het gaat heel erg over de vraag: hoe geven we dat vorm in de gemeente Groningen? Daar werken we aan. Er is geen makkelijke one size fits all oplossing voordat je zegt: "Wij leggen een kader neer en dat verklaren we overal op van toepassing." Zo zit de wereld gewoon niet in elkaar. De vraagstukken zijn heel verschillend. Gaat het over de inrichting van een speeltuin of een zonnepark? Dat vraagt iets heel anders voor de processen. Wat we voorstellen te doen, is het iets meer bij elkaar te brengen, er een kader voor neer te leggen om daar in eerste instantie - er staat in de brief nog dat die eind dit jaar komt, maar er zit wat vertraging op de lijn bij de VNG - in het begin van 2024 de modelverordening eerst voor vast te stellen. Dan hebben we dat kader en kunnen we dat gebruiken als startpunt om dan lerend te gaan werken. Wat werkt goed? Wat werkt niet? We hebben gekeken: wat zijn de lopende projecten waar we al heel veel van leren? Hoe zorgen we dat we dat wat gestructureerder vorm geven? De verschillende pilots waar D66 aan refereert zijn daar een voorbeeld van. Die gaan ook door. Daar leren we heel veel van. Wat we nog niet altijd goed doen, is om wat de lessen ons leren goed te pluggen in de rest van de organisatie. Daar willen we naartoe werken. Dat is best wel ingewikkeld, maar wel heel waardevol om te doen. De suggestie voor een emotiometer weet ik niet of dat hem nou direct is, maar ik

begrijp de suggestie wel. Het is natuurlijk de vraag als je een lerende organisatie wil zijn en je wil dat versterken hoe je dat op een goede manier doet. De suggestie om direct feedback op te halen bij de mensen die betrokken zijn bij een traject - dat is dan wat je met zoiets zou doen - is een hele goede suggestie. Die nemen we mee en daar komen we op terug. De brief waarnaar gerefereerd wordt, gaat ook weer over de Omgevingswet. Daar wordt via die lijn op teruggekomen. Dan heb ik nog twee vragen over. Eén over jongerenparticipatie. Dat is een traject wat los hiervan is gaan lopen, maar dat we hier onder hangen, omdat het natuurlijk enorme samenhang heeft met elkaar. Er is een motie aangenomen in de raad vorig jaar. Daar zijn we druk mee bezig. Daar heeft u eerder dit jaar ook een brief over ontvangen. Wij werken samen met Spot TV en Up to Us. Dat is een club die hier in Groningen al heel lang bezig is met dit onderwerp, maar bijvoorbeeld ook De Steeg is daarop aangehaakt. Ik heb afgelopen vrijdag alle betrokkenen bij dat hele proces gesproken. Ik krijg links en rechts vergelijkbare vragen als die dan D66 van heeft u ook gedacht aan die partij en die partij? Als er ergens haakjes zijn in het vervolgproces om daar iets mee te doen, dan zal ik dat zeker meegeven aan de mensen met wie samengewerkt worden. Wat wij graag wilden, is dat jongeren ons en u zelf gaan vertellen wat ze belangrijk vinden en hoe ze dat willen. Up to Us speelt een hele belangrijke rol in het organiseren daarvan. Er komt tijdens Let's Grow een sessie die hierover gaat. De bedoeling is dat het steeds concreter wordt in hoe gaan we uiteindelijk jongerenparticipatie vormgeven? Ik ben zelf heel tevreden over dat proces. Dan eindig ik bij de drempel van ongemak. Dat is een mooie term. We weten dat hoe makkelijk je open het gesprek aangaat met inwoners nogal afhangt van waar je werkt in de organisatie, hoeveel ervaring je daarmee hebt en of je bijvoorbeeld... Dan refereer ik aan een brief van Toegankelijk Groningen. Dat is een hele mooie brief. Dat heb ik net ook tegen jullie gezegd. Soms zijn mensen gewend heel erg in bepaalde structuren te werken, dus sommige mensen vinden het lastig, moeten een soort van ongemak over, dat het eigenlijk een heel mooi proces is. Dat is een leerproces wat we als organisatie aan moeten, wat ook best wel een groot vraagstuk is. Daarom gaan wij nu ook niet zeggen van over zoveel jaar zijn we daar. We realiseren ons dat het best wel iets vraagt. We zien dat de mensen die wel die drempel van ongemak over zijn collectief teruggeven: het is wel het mooiste om samen Groningen te maken. We zien dat en we willen daar vol op blijven inzetten.

00:32:31

Voorzitter: Dank, wethouder. Dan gaan we nu over naar de tweede termijn. Dit is om de visie op de richting die het college voorstelt te geven. Ik zie de heer Sietsma van GroenLinks als eerst. Gaat uw gang.

00:32:43

Voorzitter: Dank u wel, voorzitter. Ik sta te popelen. Het is een goede brief. Ik ben heel blij dat hij er ligt. Het werd ook hoog tijd om alle losse lijntjes een keer bij elkaar te brengen en een overkoepelend kader te schetsen. Het is in dat kader ook heel goed dat we een lerend spoor uitzetten. In het verleden zijn veel te veel losse initiatieven zonder samenhangend beeld en zonder een gestructureerde vorm van leren van start gegaan. Ik refereer bijvoorbeeld aan de experimenten Coöperatieve Wijkraad en de andere vier die daar aanhingen. Dan kregen we een evaluatie en we doen er niks mee. Als raad heb ik het over. Wat de organisatie ermee doet, onttrekt zich natuurlijk voor een deel aan mijn zichtveld. Die leervragen zijn dus wat ons

betreft essentieel. Participatie moet je vooral doen, maar graag zo dat het steeds beter wordt en dat we elkaar gaan verstaan. De Stadspartij had het al over een visie, een stip op de horizon. Toch hecht ik er wel aan om daar iets over te zeggen. Ik denk dat het belangrijk is in dit proces dat we wel een idee hebben waar we naartoe gaan met de participatie. Wat GroenLinks betreft werken we aan steeds meer zeggenschap, meer invloed, meer loslaten vanuit de gemeente waar dat maar enigszins kan en meer samen met inwoners. Die boodschap ontbreekt nog een beetje in de brief. Ik deel wel wat de wethouder zegt. Het is moeilijk om daar heel concreet over te worden vanwege de diversiteit aan soorten participatie.

00:34:27

Voorzitter: U heeft een interruptie van de heer Sijbolts van de Stadspartij 100%.

00:34:30

De heer Sijbolts: Dank u, voorzitter. Ik ben benieuwd. De heer Sietsma zegt: "Meer loslaten, meer invloed geven aan inwoners." Bedoelt de heer Sietsma dat gemeentebreed op alle domeinen?

00:34:40

De heer Sietsma: Ja, ik zou zeggen: waarom niet? Democratie is best ingewikkeld. Er is ook een verhouding met de representatieve democratie. We moeten als raad ook bereid zijn om af en toe de teugels los te laten en het over te laten aan de wijsheid van inwoners. Tegelijk hebben we natuurlijk niet voor niets verkiezingen en zet de raad grote lijnen uit. Natuurlijk is daar altijd spanning. Ik denk dat we als raad veel meer bij concrete beleidsvraagstukken ons moeten afvragen: ligt hier een goed participatieplan aan ten grondslag? Welke rol zien we voor inwoners in het tot stand komen van het beleid en met de uitvoering van het beleid? Om dat concreet te maken: ik ben niet zo van steggelen over definities, maar toch struikelde ik een beetje over de definitie in de brief. Ik kwam een andere definitie tegen. Hij lijkt erop, namelijk: participatie is een proces waarbij individuen, groepen en organisaties - tot zover hetzelfde - invloed uitoefenen op en controle delen over collectieve vraagstukken, beslissingen of diensten die hen aangaan. Daarmee wordt de scope iets breder dan alleen beslissingen zoals de brief zegt. Het gaat mij met name om de woorden invloed uitoefenen op en controle hebben over. Wat GroenLinks betreft, is dat de richting waarin participatie zich moet ontwikkelen.

00:36:08

Voorzitter: Rondt u ook zo af?

00:36:08

De heer Sietsma: Dat is wel heel kort, voorzitter. Ik heb nog twee concrete vraagstukken. Wij zien heel graag dat de leidraad waar de brief het over heeft in het kader van de Omgevingswet samen met de participatieverordening naar de raad gaat. Dat is een ambtelijk stuk, dat weet ik, maar dan kunnen we zien hoe in het kader van de Omgevingswet die participatieverordening gaat uitpakken. Een tweede vraag gaat over de motie negen die op 8 maart is ingediend. Die vraagt om een voorstel voor de rol van de raad bij besluitvorming over ruimtelijke plannen, juist als het gaat om inwoners vroegtijdig betrekken bij ruimtelijke plannen, namelijk voor de fase van vergunningaanvraag. Mijn vraag is natuurlijk: wanneer komt dat voorstel?

00:37:03

Voorzitter: Ik dank u. Wie kan ik dan het woord geven? De heer Sijbolts van Stadspartij 100% voor Groningen.

00:37:10

De heer Sijbolts: Dank u wel, voorzitter. Ik ben blij dat ik in hoofdlijnen kan aansluiten bij het betoog van de heer Sietsma. Ik ben ook blij - en dat is misschien een beetje te veel borstklopperij - dat ik na 21 jaar van het bestaan van mijn partij kan zien dat ook het college schrijft in de brieven - en ik zie dat in meerdere beleidsstukken - dat we geloven in de kracht van onze inwoners, ondernemers en verenigingen. Dat is wat ons betreft waar participatie in de kern om draait, om die centraal te stellen. Inwoners tonen betrokkenheid bij hun leefomgeving en zijn ook bereid om verantwoordelijkheid te nemen en samen plannen maken en bedenken. Het betrekken van iedereen draagt bij aan leefbare wijken en dorpen. Ruimte geven en vertrouwen geven aan inwonersinitiatieven verkleint ook de afstand tussen een gemeente en haar inwoners en draagt wat ons betreft ook bij aan het herstel van vertrouwen in politiek. Althans, daar zouden we toe moeten gaan bijdragen. Het college erkent de waarde van kennis en ervaringen van Groningers en zien inwoners, althans zo lezen wij de brief ook, als onmisbare kracht voor plannen. Dat stelt ons ja toch wel positief. Socioloog Frans Soeterbroek stelt bijvoorbeeld dat inwoners gezien moeten worden als onmisbare kracht voor goede plannen, ook bij een verdichtingsaanpak. Daar schort het wat ons betreft vaak nog wel aan. Het zijn vaak ook lastige opgaves, inspraak en participatie bij ruimtelijke plannen. Die kunnen wat ons betreft nog beter. Zeker als we bijvoorbeeld af gaan wijken van bestemmingsplannen. De heer Sietsma heeft net in algemene zin ook wel iets gezegd wat daaraan raakt. Dit heeft de heer Sietsma niet gezegd, maar dat zeg ik wel: inspraak en participatie blijft wat ons betreft toch nog iets te vaak een ondergeschoven kindje. Inwoners moeten tijdig betrokken worden. We moeten ruimte bieden en niet vooraf opleggen of volledig dichtgetimmerde kaders schetsen. Juist omdat - en dat schrijft Frans Soeterbroek ook in zijn welbekende essay inmiddels, denk ik - buurtbewoners zijn in de regel niet blij met verdichtingsplannen door dreiging die ervaren wordt door minder groen, parkeeroverlast. Dat leidt tot een defensieve reflex. Achter die boosheid schuilt wel een grote kracht. Die krachten moeten we juist bundelen om tot iets moois te komen. We moeten veel meer het potentieel van onze inwoners benutten. Dat wil niet zeggen dat aan het eind iedereen gelijk heeft of krijgt, want dat kan niet. Als we het proces van tevoren met elkaar goed hebben ingericht en inwoners goed betrekken, hebben we toch de indruk dat we achteraf een ander gesprek hebben. Juist dat is wat ons betreft belangrijk. Betrokkenheid bij inwoners bij ruimtelijke vraagstukken mag wat ons betreft vergroot worden.

00:40:00

Voorzitter: U heeft nog maar heel kort.

00:40:02

De heer Sijbolts: Ik heb ook niet zo heel veel tekst meer, dus dat scheelt, voorzitter. Wij zouden ook graag zien dat de gemeente bewoners ondersteuning gaat bieden om alternatieve plannen uit te kunnen werken met ambtelijke capaciteit of misschien met geld. Wij zouden dat Groninger plan willen noemen. Dan kunnen bewoners bijvoorbeeld worden ondersteund om bewoners plannen uit te werken. Veel verenigingen zijn wel kundig, maar kunnen soms net een stukje ondersteuning

gebruiken. Wij zijn benieuwd hoe overige fracties hiertegen aankijken. Voorzitter - dan steek ik ook de hand in eigen boezem - we praten al heel lang en heel veel over participatie en het moet beter, het moet anders. Het wordt ook tijd dat we dat gaan doen. We hebben wel de voorzichtige hoop dat met deze collegebrief we toch weer een stapje verder gaan zetten.

00:40:50

Voorzitter: Dank voor uw bijdrage. Ik zie de heer Vermerris van Student en Stad. Gaat uw gang.

00:40:56

De heer Vermerris: Dank u wel, meneer de voorzitter. Ik sluit me aan bij beide betogen van de heer Sietsma en de heer Sijbolts. Zoals GroenLinks en de Stadspartij net zeiden: participatie moet je doen. Voor een gemeente die heel graag wil doen en oefenen en leren met participatie zie ik toch ook verdacht veel adviezen over het beleid dat we willen invoeren over participatie. Ik zou in de toekomst meer praktijkvoorbeelden willen zien over hoe de participatie daadwerkelijk loopt en hoe we daar van kunnen leren. Slechts met adviezen van adviesbureaus denk ik...

00:41:39

Voorzitter: U houdt zich gelijk stil, want dat kan de heer Sietsma een vraag stellen.

00:41:43

De heer Sietsma: U had best uw zin mogen afmaken. Ik deel al die adviezen van adviesbureaus wel een beetje. Zou het een idee zijn om ook een gesprek met inwoners aan te gaan over hoe zij tegen participatie aankijken?

00:41:59

Voorzitter: De heer Vermerris.

00:41:59

De heer Vermerris: Ja, dat lijkt me een uitstekend idee. Ik denk dat de inwoners vooral de meest betrokkenen zijn met het participatiebeleid. Over nog inwoners gesproken: wat wij ook naast het negatieve zien, zien wij ook iets positiefs. We zien namelijk dat binnen de jongerenparticipatie nu wordt gewerkt op een manier en wordt uitgezocht hoe jongeren daadwerkelijk willen participeren. Voor Student en Stad - 30 jaar geleden opgericht, zodat er niet alleen over jongeren werd gepraat, maar met jongeren werd gepraat - denk ik dat het toch wel een lichtpuntje is op de horizon. Ik wil ook afsluiten met kijk naar participatiebeleid ook zoals we in het jongerenbeleid doen. Laat mensen participeren op een manier die zij graag willen en niet alleen hoe wij dat graag zouden willen zien. Dank u wel.

00:43:06

Voorzitter: Dank u. Helder. Ik kijk rond. We zijn snel klaar. Toch niet. Mevrouw Van der Heide van de ChristenUnie.

00:43:21

Mevrouw Van der Heide: Dank u wel voor het woord, voorzitter. Dan wil ik natuurlijk wel even het woord doen. Allereerst wil onze fractie zich aansluiten bij de woorden van het college, dat we ervan overtuigd zijn dat betrokkenheid van Groningers bijdraagt aan mooiere wijken, dorpen en uiteindelijk een mooiere gemeente. Dat we een participatiebeleid en kaders daarvoor hebben is van belang. We zijn ook blij dat

dit nu wordt uitgewerkt en dat we uiteindelijk ook een duidelijk beeld hebben waar we mee bezig zijn en wat we graag willen horen van bewoners van de gemeente. Het is fijn dat bewoners mee kunnen doen en dat ze kunnen beslissen over hoe de gemeente eruit komt te zien en dat zij uiteindelijk ook de resultaten hiervan zien. Daarnaast zijn we ook blij met de dialogen die ontstaan door participatie. Hierdoor is het voor bewoners ook duidelijker welke belangen er bijvoorbeeld allemaal spelen bij bepaalde beslissingen, waaraan moet worden gedacht en geeft dat ook een stukje transparantie in waar de gemeente mee bezig is. Het mooier maken van de gemeente, maar tegelijkertijd rekening houden met de verschillende partijen. We denken dan ook dat het meer begrip veroorzaakt tussen beide partijen. We zijn blij dat het dialoog wordt voortgezet. Tegelijkertijd blijft, ondanks alle bouwstenen die zijn genoemd waar wij heel erg enthousiast over zijn, de vraag hoe het precies allemaal moet wel een beetje over voor ons. We zijn tot nu toe blij met geslaagde trajecten die er op basis van het Gronings model zijn, maar tegelijkertijd vragen verschillende bewoners in onze gemeente ook om verschillende soorten participatie. Wat ik daarmee bedoel, is dat de ene bewoner heel graag mee wil denken op ieder project integraal, maar er ook genoeg bewoners zijn die daar helemaal geen behoefte aan hebben, één keer in de vier jaar willen stemmen en het verder aan de gemeenteraad willen overlaten en aan het college om verdere verstandige beslissingen te maken hopelijk. Eigenlijk willen we ook die bewoners betrekken bij de beslissingen die daarna worden gemaakt. Wat we graag zouden willen zien, is op verschillende niveaus participatie. Heel laagdrempelig: krijg je een speeltuin voor de deur of alleen maar drie bankjes? Tegelijk ook participatietrajecten waarbij je wel integraal kan meedoen en waarbij ook verschillende belangengroepen aangesloten kunnen worden. We hopen dat dit ook kan worden uitgewerkt naar aanleiding van het participatie beleid. Dat was hem.

00:45:49

Voorzitter: Dank u. Partij voor de Dieren.

00:45:58

De heer Pechler: Dank, voorzitter en dank ook aan de spreker. Het heeft even geduurd, maar de planning voor het nieuwe Groningse participatiebeleid staat eindelijk in de steigers. Het blijft op punten nog wat vaag, dat is eerder vandaag ook gezegd, maar dat is niet gek bij een conceptvisie die nog nader uitgewerkt moet worden en die deel uitmaakt van een lerend proces. De Groningse participatieniveaus en uitgangspunten zijn helder en daar kunnen we ons als Partij voor de Dieren goed in vinden. Gelukkig wordt hier al ervaring mee opgedaan bij de proeftuinen van Hoogkerk, de Rivierenbuurt, Onnen, Noordlaren en Glimmen. Vooral de waarde van transparantie die wordt benoemd, is voor ons erg belangrijk. In het verleden is het te vaak gebeurd dat het inwoners en organisaties niet bekend was wat voor invloed ze konden uitoefenen en wanneer. We willen tot slot de wethouder vragen om de reflecties van Platform Cultureel Erfgoed Groningen en de Werkgroep Toegankelijk Groningen te verwerken in de uiteindelijke versie. Tot zover.

00:46:45

Voorzitter: Dank. Mevrouw Gierkink, Partij van de arbeid.

00:46:55

Mevrouw Gierkink: Dank u wel, voorzitter. Ik zal het ook kort houden. Het voorbeeld

dat ik wil noemen is ook het voorbeeld uit Hoogkerk waar we met enkele raadsleden hebben mogen aansluiten. Ik denk wat daaruit kunnen leren is dat je ziet hoe goed het werkt dat mensen zelf besluiten op welke manier ze willen participeren, hoe ze dat vorm geven en daardoor ook eigenaarschap ervaren. Ik denk dat het ook meteen een punt van aandacht is in de participatieladders die we zien, waarbij het lijkt dat omstandigheden heel erg bepalen op wat voor manier we uiteindelijk gaan participeren en dat ik echt wil meegeven aan het college dat het uitgangspunt daarbij moet zijn dat de inwoners zelf de zeggenschap hebben over op welke manier ze mee kunnen doen.

00:47:39

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Sietsma.

00:47:43

De heer Sietsma: Het is echt bedoeld is een open vraag. Dat project in Hoogkerk is fantastisch wat daar gebeurt, maar dat gaat over hele lokale vraagstukken, over een budget van 3 ton. Hoe kijkt u aan tegen participatie op een veel grotere schaal, grotere beleidsterreinen, bedragen van vele miljoenen? Onze begroting bedraagt 1,2 miljard. Hoe kijkt u daartegen?

00:48:11

Mevrouw Gierkink: Dank u wel voor de vraag. Ik denk dat het inderdaad niet als een burgerbegroting meteen vorm gegeven moet worden, omdat we helaas zelf ook niet heel veel bewegingsruimte hebben. Ik denk dat we wel, zoals de Werkgroep Toegankelijk Groningen ook aangaf, de georganiseerde maar ook juist de ongeorganiseerde inwoners daar zo goed mogelijk bij moeten betrekken op manieren zoals zij bijvoorbeeld heel veel aan ons meegeven voor het beleid dat wij voeren, waar volgens mij ook echt naar geluisterd wordt. Op dat soort manieren kan, ook al gaat het om hele grote bedragen, dat worden meegenomen. Ik denk dat het ook iets is waar in deze visie meer aandacht voor mag zijn, waarbij niet alleen het lokale beleid, maar ook juist het hele brede beleid, dat mensen daar mee kunnen praten net als op deze visie. Er staat in de visie iets over het perspectief van de Groningers. Ik zou nog willen benadrukken dat we mensen zelf het perspectief moeten laten geven. We hebben lessen getrokken uit eerdere participatieprocessen, maar die lessen worden natuurlijk niet vormgegeven door mensen die daar nooit aan mee hebben gedaan. Het zijn juist de minderheidsgroepen dat we kunnen kijken hoe we hen nog meer kunnen betrekken en hoe zij mee willen praten.

00:49:42

Voorzitter: U heeft een vraag van mevrouw Gietema van D66.

00:49:46

Mevrouw Gietema: Dank. We zijn toevallig samen mee naar Antwerpen geweest met een groep inwoners en ambtenaren. De burgerbegroting is op een aantal thema's best wel succesvol, dat je als bestuur, als raad, een soort thema ten dele openlegt waarmee hele goede discussies die tot stand komen. Er zijn ook verschillende gradaties mogelijk. Ik vroeg me af: ziet u ook een bepaald thema binnen de gemeente waarbij die wel opschaalbaar is? Is er één onderwerp waarvan u zegt van daar zouden als gemeenteraad misschien wel een half miljoen en 1 miljoen voor vrij kunnen leggen om met inwoners dat invulling te geven?

00:50:23

Voorzitter: Mevrouw Gierkink.

00:50:24

Mevrouw Gierkink: Ik zou denk ik niet meteen zo'n onderwerp uit de hoge hoed kunnen halen. Ik denk dat we er als gemeente wel voor open moeten staan dat als er inwoners zijn die graag ergens over mee willen praten, dat we gaan kijken hoe we dat kunnen organiseren. Dan maakt het mij niet zoveel uit op welk onderwerp dat is. Ik denk dat we daar iedereen zoveel mogelijk de ruimte in moeten geven. Volgens mij ben ik dan ook aan het eind van mijn woordvoering gekomen.

00:50:53

Voorzitter: U heeft toch nog een vraag van de heer Sijbolts.

00:50:55

De heer Sijbolts: Voorzitter, ik ben wel benieuwd hoe de PvdA aankijkt tegen het feit dat, zeker waar het over stedelijke verdichting gaat, inwoners zich vaak overvallen voelen door plannen van de gemeente en de negatieve effecten door politiek gebagatelliseerd worden en de ruimte en de invloed voor inwoners vaak nog heel erg gering blijft. Dat vraag ik natuurlijk ook omdat u de wethouder van ruimtelijke ordening levert. Ik ben toch wel benieuwd hoe u aankijkt tegen inspraak en participatie op dat punt.

00:51:35

Mevrouw Gierkink: We hebben inderdaad die wethouder. Als ik vanuit mezelf redeneer, denk ik dat we bewoners zo vroeg mogelijk moeten betrekken. Wat de heer Sietsma ook al aanstipte, de vroegtijdige betrokkenheid. Dat we niet pas bij de uitvoeringsfase van een plan gaan kijken hoe de bewoners dat willen zien, maar al veel eerder bij het opstellen van de stedenbouwkundige kaders en de Programma's van Eisen, zodat mensen weten waar ze aan toe zijn, weten wat er gaat gebeuren en daar ook over mee gepraat hebben. Hoe eerder, hoe beter.

00:52:08

Voorzitter: U bent door uw tijd heen en PvdA is ook door de tijd, dus we gaan door. Mevrouw Akkerman van de VVD.

00:52:17

Mevrouw Akkerman: Dank u wel, voorzitter. Ik hoor al mensen zeggen: "Mensen zoveel mogelijk de ruimte geven om de participatie in te richten, om hun leven in te richten op dingen die hen raken." Dat zit ook in de definitie die voorgesteld wordt. GroenLinks heeft het al genoemd. Als ik dat lees, denk ik: dat is natuurlijk in essentie de reden dat de VVD zegt: "Laat de overheid zich vooral met de kerntaken bezighouden, zo klein mogelijk houden, zodat mensen voor de andere dingen inderdaad kunnen doen wat zij willen, wat past bij wat hun leven is." Dat is wel interessant over participatie. Je kan als overheid volgens alles gaan doen en vervolgens tegen mensen zeggen: "Jullie mogen helemaal meebeslissen hoe we dat gaan doen." Of je zegt: "We doen het niet zelf" en we laten dat gewoon over aan mensen zelf, zodat ze inderdaad een leven krijgen dat bij hen past. Op zich kunnen wij ons in de definitie wel vinden. Ik denk wat GroenLinks zegt van die invloed erbij, dat het misschien nog wel een toevoeging is. Er blijven natuurlijk genoeg zaken over die de overheid wel moet doen en wil doen en waar je participatie belangrijk vindt.

Wat we wel denken: je kan heel mooi beleid op papier zetten. Volgens mij zijn die uitgangspunten ook prima, maar het gaat erom dat je inderdaad echt geïnteresseerd bent in de inwoner en wat die wil en dat je echt kan luisteren. Vandaar ook dat ik aan het begin zo heb doorgevraagd over dat ongemak, want dat is wel iets wat te herstellen zou moeten zijn. Wat ik van de wethouder begrepen heb, zou dat ook gaan lukken dus in die zin is die zorg weggenomen.

00:53:44

Voorzitter: Ik zie uit mijn ooghoek de heer Sietsma voor een vraag.

00:53:48

De heer Sietsma: Ik hoor wat de VVD zegt over laat de overheid zich niet overal mee bemoeien, geef mensen de ruimte om het zelf te doen. Dan zijn er ook een hele hoop mensen die niet echt in staat zijn om het zelf te doen, omdat ze bezig zijn met overleven bijvoorbeeld. Dan heb je wat anders aan je hoofd dan je eigen problemen oplossen. Er zijn ook heel veel taken van de gemeente die juist gaan over mensen helpen om hun ding te doen. Ik denk bijvoorbeeld aan ondernemers en hoe wij de openbare ruimte inrichten om hen te faciliteren. Ik wil hier niet het debat voeren over of de overheid kleiner moet, maar zijn dat niet juist terreinen waar we participatie wel serieus had moeten nemen?

00:54:36

Voorzitter: Mevrouw Akkerman.

00:54:39

Mevrouw Akkerman: Ik denk dat GroenLinks terecht een aantal onderwerpen noemt waar de overheid wel een taak heeft. Het is wel iets om bewust van te zijn op het moment dat je gaat bedenken: wat kunnen we allemaal nog meer regelen als overheid? Dat je je afvraagt van moeten we dit regelen? Of kunnen we dit überhaupt zonder overheidsbemoeienis doen? Wat ik zelf ook zei, er blijft genoeg over wat de overheid wel moet doen waar die ook volgens de VVD een taak heeft en waar je participatie van belang vindt.

00:55:06

Voorzitter: Dat was de woordvoering? Dank. Mevrouw Bernabela van Partij voor het Noorden.

00:55:12

Mevrouw Bernabela: Dank u wel, voorzitter. Participatie is natuurlijk belangrijk binnen de gemeentelijke thema's. Het is heel belangrijk om participatie te hebben. Uit de brief blijkt dat de gemeente Groningen hier ook waarde aan hecht. Dat kan natuurlijk ook niet anders met de invoering van de Omgevingswet. De inzet van twee sporen, de verordening en het leren doen in de praktijk, is een logisch gevolg. De taal waarin gecommuniceerd moet worden met de bewoners moet dan ook helder en duidelijk zijn. Tijdens voorafgaande sessies met de werkgroep was dit nog niet helemaal duidelijk, maar als het nu op papier staat, moet nog uitwijzen hoe dat in de praktijk zal lopen. Een voorbeeld hoe het vroeger ging, recent verleden. Afgelopen maandag was ik bij een presentatie van werkgroep Oosterpoort Duurzaam. Daar hoorde ik dat het nogal een zoektocht was naar de juiste afdeling van de gemeente waar ze hun plannen aan voor konden leggen. Ze wilden bijvoorbeeld aquathermie in het Winschoterdiep, maar de gemeente dacht meer aan het Van Starckenborghkanaal,

zonder overleg met de bewoners daar. Wij zijn van mening dat als bewoners iets willen, bijvoorbeeld met verduurzaming, moet je als gemeente dat omarmen en de bewoners ondersteunen waar nodig. Ik ga ervan uit dat het met het nieuwe participatiebeleid de omgang tussen bewoners en gemeenten beter verloopt. Ik kijk uit naar de verdere uitwerking.

00:56:46

Voorzitter: Dank. U heeft toch nog een vraag van de heer Sietsma.

00:56:52

De heer Sietsma: Een vraag die wel een beetje raakt aan het voorbeeld wat u geeft. Ik snap wat u zegt. Mensen hebben soms moeite om de juiste ambtenaar te vinden en daar dan ook de juiste ingang te vinden. Mijn vraag gaat over de positie van de gemeenteraad. Ik zie nogal eens gebeuren dat inwoners klagen over participatie, over het proces van kunnen meedenken en meepraten. Vaak omdat ze het niet eens zijn met de uitkomst. Ik zie dat de raad dan meteen in de houding springt. Ik hoorde dat vanmorgen bij de Woonschepenhaven ook weer een beetje gebeuren. Daar ligt een voorstel van het college na een jaar praten. Daar is niet iedereen het mee eens. Dan zie ik raadsleden zeggen van oh, dat is niet goed verlopen.

00:57:42

Voorzitter: Komt u ook tot een vraag?

00:57:45

De heer Sietsma: Hoe kijkt u daartegenaan? Is dat wel wenselijk gedrag van de gemeenteraad?

00:57:53

Mevrouw Bernabela: Ik vind inderdaad dat het participatieproces goed moet verlopen en dat de mensen de mogelijkheid moeten hebben om kennis te nemen van alle stukken en niet pas na afloop erachter komen. Zo is onze partij van mening dat het goed moet verlopen. Is dat antwoord op uw vraag?

00:58:13

Voorzitter: Dat was heel helder, want wij moeten ook door, geloof ik. De heer Jaarsveld Van het CDA. Geen woordvoering? Nog één vraag van de heer Sijbolts.

00:58:31

De heer Sijbolts: Voorzitter, ik had de fracties gevraagd wat zij vinden van het idee van ons om een soort Groninger plan in het leven te roepen waarmee we inwoners in staat stellen om bewonersvarianten uit te werken. Ik vermoed dat het CDA daar warm voorstander van is.

00:58:48

Voorzitter: Daar had u niet op gerekend.

00:58:56

De heer Van Jaarsveld: Ik vermoed dat ik daar later op terug moet komen en dat u de vraag ook nog een keer zou moeten herhalen. Ik ben hem alweer kwijt, maar dat kan na de vergadering.

00:59:03

Voorzitter: De heer Sijbolts wil toch nog een vraag stellen.

00:59:08

De heer Van Jaarsveld: Voorzitter, volgens mij is participatie voor het CDA toch ook wel een belangrijk punt. Hoop ik. Ik vind het toch wel jammer dat u nu niks over deze collegebrief heeft te vertellen.

00:59:20

Voorzitter: De heer Van Jaarsveld.

00:59:22

De heer Van Jaarsveld: Dat wij dat belangrijk vinden, dat klopt. Dat de heer Sijbolts het gebrek aan inbreng van mijn kant jammer vindt, begrijp ik heel goed. Ik denk dat iedereen dat hier deelt, maar dat neem ik verder ter kennisgeving aan.

00:59:36

Voorzitter: De voorzitter vindt het vanwege de tijd wel prima. De heer Huisman van de SP.

00:59:47

De heer Huisman: Ik houd het kort. Ik wil beginnen met de werkgroep te bedanken voor hun inspraak en hun brief daarin. Ik vind dat er goede aanbevelingen in staan, goede dingen in staan waar we als raad rekening mee moeten houden. Participatie zoals het tot op dit moment gaat, kun je echt de nodige vraagtekens bij zetten. Ik vind dat de collegebrief de goede richting aangeeft. Er zijn heel veel suggesties al gedaan vanuit GroenLinks, vanuit de PvdA, ook vanuit de Stadspartij 100%. Ik vind dat we de goede weg op gaan. Ik ben zeer benieuwd zo meteen naar de verordening, want daarin gaan we het echt regelen.

01:00:39

Voorzitter: U heeft daarover een vraag van Stadspartij 100% voor Groningen.

01:00:46

De heer Sijbolts: Dank u, voorzitter. Ik hoor de heer Huisman zeggen dat hij vindt dat er af en toe vraagtekens te plaatsen zijn bij sommige dingen qua participatie die op dit moment plaatsvinden. Kunt u daar een paar voorbeeldjes van geven? Waar moet ik aan denken?

01:01:01

Voorzitter: De heer Huisman.

01:01:01

De heer Huisman: Ik ga geen namen noemen, geen wijken noemen, maar dan krijg ik te horen van individuele inwoners dat ze zich niet gehoord voelen door de wijkraad die wel in het participatieproces wordt meegenomen en dat soort zaken. Daar moeten we het ook echt over hebben, dat die inwoners feitelijk ook gehoord worden die zich niet aangesloten hebben bij dergelijke organisaties.

01:01:32

Voorzitter: Helder. Misschien nog een korte vervolgvraag en dan gaan we naar de laatste fractie.

01:01:38

De heer Sijbolts: Ik denk dat wel een belangrijk punt is wat de heer Huisman aansnijdt, dat we ook niet moeten vergeten dat we bewonersorganisaties en

bewonersverenigingen hebben die misschien in meerdere of mindere mate goed functioneren. Die moeten we ook blijven ondersteunen.

01:01:48

Voorzitter: Het is en, en. Volgens mij is de Partij voor de Vrijheid, mevrouw Blauw, als laatste. Gaat uw gang.

01:01:59

Mevrouw Blauw: Dank, voorzitter. Alles gehoord hebbende wil ik mij grotendeels aansluiten bij het betoog van de heer Sijbolts. Het belang van een overkoepelende rol door alle betrokkenen onderschreven visie op participatie is essentieel. Het is de draagrol waarop alle activiteiten zouden moeten steunen en waar men elkaar kan aanspreken. De collegebrief stand van zaken participatiebeleid en hoe verder is als aanzicht goed, maar wij vinden hier en daar het nogal vaag. Deze vraag is ook al gesteld en vanuit onze kant ook van hoe gaat het participatiebeleid er in de praktijk uitzien? Ik vond het ook een goede opmerking van Student en Stad zojuist van er is heel veel beleid over het participatieproces zelf en niet zozeer over hoe het in de praktijk eruit gaat zien. Ooit, pakweg 20 jaar geleden, werd participatie aangeduid als een interactieve beleidsvorming en bleek dat tijdens de voortgang van het proces vaak te veel op details de diepte wordt ingegaan en de visie uit het oog verloren raakte. De verwachtingen kan tegendraads werken en de praktijk van participatie is mensenwerk en laat dan ook zien dat er nogal wat valkuilen zijn. Ik wil twee voorbeelden aanhalen. Daar vragen wij ook aandacht voor. Bijvoorbeeld tokenisme. Dit treedt op wanneer organisaties of besluitvormers belanghebbenden betrekken zonder hun input serieus te nemen of zonder hen echt invloed te geven in het besluitvormingsproces. Dit kan leiden tot cynisme en verminderd vertrouwen bij de deelnemers. Selectieve betrokkenheid: soms worden alleen bepaalde belanghebbenden uitgenodigd om deel te nemen, terwijl anderen worden genegeerd of uitgesloten. Dit kan leiden tot ongelijkheid en bias in besluitvorming. Waar het wat ons betreft niet goed ging en waar we van geleerd hebben, is het inspraakproces van Paddepoelsterbrug en de Skaeve Huse. Dat ging dus qua inspraak ook niet goed en waar Partij voor het Noorden ook al iets over zei van dat er dan vaak naderhand mensen erachter komen dat dingen heel anders hadden gekund. Er is een groep die zich bij ons meldt die zich totaal niet gehoord voelt in deze gemeente en dat zijn de ondernemers in deze stad, taxichauffeurs. Een grote groep hardwerkende middeninkomens is wat ons betreft wel redelijk afgehaakt. Dank u, voorzitter.

01:04:40

Voorzitter: Ik was D66 helemaal vergeten. U moet ook nog uw woordvoering doen, maar heeft u nog een vraag? U krijgt voor mij het woord.

01:04:53

Mevrouw Gietema: Dank, voorzitter. Een lang verwachte collegebrief. Heel fijn dat het is gelukt. Het is helemaal bekend, ook door de werkgroep waar een groot aantal raadsleden bij aanwezig waren hoe ingewikkeld dat is, hoe groot het is en ook de neiging om van beleid, maar ook naar uitvoering, dingen af te zwaaien en te zwiepen. Eerlijkheid gebiedt wel te zeggen dat ik enthousiast ben over de richting, maar ook wel enigszins teleurgesteld over een aantal termen van dat we nog willen onderzoeken hoe we bijvoorbeeld jongeren willen betrekken. Volgens mij weten we al heel goed wat werkt en kan het altijd beter, maar mogen we best wel wat meer

vertrouwen uitstralen op dat punt en vanuit dat vertrouwen moedig voorwaarts. De reactie van de wethouder is uiteraard dat we echt wel voortbouwen maar de toon en taal is kwam bij mij net iets over van oh, gaan we dat dan weer onderzoeken?

01:05:43

Voorzitter: U heeft daarover een vraag van de heer Sietsma.

01:05:44

De heer Sietsma: Voorzitter, we hebben voor het zomerreces een brief gekregen van het college, juist over jongerenparticipatie in de stand van zaken. Die kent u ook. Die hebt u voor u. Ik las die brief als: wij zijn er concreet mee aan de slag. Waar zitten de teleurstelling precies?

01:06:03

Voorzitter: Mevrouw Gietema.

01:06:06

Mevrouw Gietema: In het collegeakkoord staat in relatie tot jongeren dat rondom schulden, wonen, opgroeien, mentale welzijn dat we vinden na corona dat het bewegen is afgenomen en ook op de arbeidsmarkt en met stages. Dat is een problematiek wat jongeren raakt. Volgens mij zijn dat bij uitstek vraagstukken waar we nu ook al in creatieve werkvormen jongeren actief bij kunnen betrekken. Misschien doen we dat ook al, maar dan had dat in de brief misschien nog nadrukkelijker naar voren kunnen komen, zodat het beeld ook iets evenwichtiger is geschetst. Er zijn echter drie aandachtspunten die ik kort naar voren wil brengen. Ik sluit me aan bij de heer Sietsma over de definitie dat die nu best wel smal is. Ik ben meer dan bereid om te kijken van is het eventueel mogelijk om via amendement of misschien een overleg met de wethouder daar iets in te betekenen? De toon en taal is natuurlijk best wel procesmatig terwijl participatie natuurlijk één en al emotie is. Dat heb ik gezien in Hoogkerk. Dat zien we ook in de brief van de werkgroep. Participatie is emotie. Het gaat heel over houding en gedrag. Dat is natuurlijk de grote uitdaging voor ons als organisatie, de gemeente. Ik hoop heel erg dat het beleid de wethouder gaat helpen om het verder te brengen in de organisatie. Vandaar ook mijn vraag: wat is nou de scoop? Is het dan fysiek domein, sociaal domein? De verwarring kwam naar voren doordat er een leidraad komt fysiek domein, participatie in dat domein. Ik ben benieuwd wat daar dan in komt te staan. Ik hoop dat er ook overkoepelend een leidraad komt die voor beide domeinen geldt. Het leren en het doen was waar ik mijn betoog mee begon. Volgens mij moeten we gewoon doen en we doen al heel veel. Volgens mij mogen we super trots zijn als Groningen. Ik ben blij om te horen dat de gebieden die actief zijn in het Gronings model door kunnen en dat die ons kunnen blijven inspireren en dat we een mooie manier vinden om die lessen door te voeren. Qua jongeren ben ik toch nog een beetje zoekende. Ik ben bekend met de brief. Die heb ik gelezen. Ik was natuurlijk zelf een aantal maanden afwezig geweest. Volgens mij zijn er heel veel methodes om het al te doen en dat wordt dus ook al gedaan. Dan heb ik toch vraag van waarom we weer de vraag stellen van hoe gaan we jongeren betrekken? Is het beleid niet voldoende om te zeggen: we doen het met jongeren. Punt.

01:08:46

Voorzitter: Dank. Dit was de laatste fractie. We gaan waarschijnlijk iets over de tijd

heen. Het is nu vijf voor half. Het ligt helemaal aan de beantwoording van de wethouder hoeveel we over de tijd gaan. Ik geef mevrouw Wijnja nu het woord.

01:09:03

Wethouder Wijnja: Dank u wel, voorzitter. Gelukkig ligt de lat niet hoog. Ik begin bij de vragen over de motie die zijn gesteld. Ik refereerde net al naar de bijeenkomst die op 11 oktober is. De planning was al de uitwerking nog dit jaar naar uw raad te sturen en te delen. We gaan onze best doen om dat voor 11 oktober te doen, krijg ik net door. Daar wordt op gestuurd. Er worden hier en daar opmerkingen gemaakt over de relatie met de Omgevingswet en dat het soms ook de discussie daarover ingewikkeld maakt. Tegelijkertijd zijn het natuurlijk wel allebei trajecten waar we gewoon iets mee moeten en wat we ook zo slim mogelijk willen doen. We gaan kijken in de tijd of het lukt om bepaalde stukken tegelijk naar de raad te sturen. Er was natuurlijk een hele strakke planning, maar zoals het gaat met dingen, dan loopt er van alles uit. De modelverordeningen voor de participatie ligt er bijvoorbeeld nog niet. Daarvan hadden we verwacht dat het er iets eerder zou zijn. Met de Omgevingswet gebeurt er de hele tijd van alles. We nemen het in ieder geval mee en proberen daar zoveel mogelijk op te sturen, maar uw suggestie is gehoord. Ik heb het voorstel van de heer Sietsma gehoord. Misschien kan ik u wat werk uit handen nemen. We zijn bereid om naar die terminologie te kijken, of we dat wat kunnen verbreden. Volgens mij zijn daar een aantal goede suggesties voor gedaan, dus daar zullen we naar kijken. Hetzelfde geldt voor de vraag van de Partij voor de Dieren om dat wat we in de inspraakreactie hebben gekregen mee te nemen, of dat hier een plek moet vinden of juist in het traject van de Omgevingswet. Wees erop gerust dat we dat meenemen. Laat ik allereerst zeggen dat ik blij ben - sommige mensen heel klein beetje positief - dat ik wel breed in de raad positiviteit over de lijn heb gehoord. Dat is belangrijk. Dat is ook de reden waarom we nu deze brief wilden maken om te toetsen bij de raad van is dit nou de route die we op moeten gaan? Het is heel ingewikkeld. Precies waarom het ingewikkeld is, hebben we vandaag gehoord. Alle elementen zijn daarvan langsgekomen. Ik wil nou niet zeggen: alles daarvan is ook waar. Dat is niet helemaal zo, maar dat het zo ingewikkeld is en dat het soms in de politiek in discussie wordt platgeslagen tussen "is het gelukt of niet?" vind ik zelf altijd een beetje moeilijk, omdat ik denk: dat helpt ons met elkaar echt niet verder. Daarom die focus op een lerende organisatie zijn, dat we daar ook echt op kunnen sturen. Dat is een hele belangrijke. Ergens begrijp ik als D66 zegt: "Het is heel erg een procesbrief." Dat klopt, want het is ongelooflijk belangrijk om het proces goed in te richten. De verschillende experimenten die wij hebben gedaan, zijn maar zo'n klein stukje van de ervaring die wij in deze gemeente en de voorlopers hiervan de afgelopen tien jaar hebben opgedaan. Daar zijn echt boekwerken over opgeleverd, die liggen overal en nergens. Wat we zien, is dat het nog niet overal lukt om wat we daarvan geleerd hebben echt overal al in beleid te gieten. Als je naar het gebiedsgericht werken kijkt, is dat een hele mooie ontwikkeling. Dat zeg ik ook in de richting van de heer Sijbolts. Dat is in principe de lijn voor bewoners en organisaties om met initiatieven te komen. Ik zou daar wel heel klein beetje de verwachtingen willen temperen. Dat is volgens mij een hele goede structuur. Er is jarenlang in geïnvesteerd om dat neer te zetten. We zien dat steeds meer organisaties, ook ondernemers, ook bewoners, de gemeente weten te vinden. Ik zou vooral de energie

willen steken in wat goed werkt, ook omdat we zuinig moeten zijn op de mensen die we in dienst hebben.

01:13:03

Voorzitter: U heeft een vraag van de heer Sijbolts.

01:13:05

De heer Sijbolts: Dank u, voorzitter. Ik vermoed dat dit stukje van de reactie van de wethouder gaat over mijn idee om inwoners te ondersteunen om alternatieve plannen...

01:13:15

Voorzitter: Gaat u verder.

01:13:19

Wethouder Wijnja: Daar ging dat inderdaad over. Ik denk dat alle opmerkingen die zijn gemaakt over hoe zorg je dat ervoor dat je iedereen in beeld hebt, iedereen met de eigen wensen... De ChristenUnie zei dat heel terecht. Dat horen we ook van inwoners. Er zijn mensen die zeggen: "Ik ga gewoon stemmen en verder geloof ik het wel. Als ik iets raars tegenkom, dan hoort u mij." Dat is natuurlijk ook prima. Er zitten verschillende opties in qua hoe mensen kunnen participeren en volgens mij moeten we en er heel scherp op zijn dat we wel iedereen zien en nadenken over "Betrekken we nou iedereen?" Ik heb net in het vragenuur een mededeling gedaan over wat we gaan doen met het beheer en onderhoud in deze gemeente. We gaan toe naar een nieuwe manier van dat doen. Dat was voor ons wel even een soort testcase van nu kunnen we aan de voorkant de participatie goed organiseren. Daar zijn we heel erg bezig geweest van welke vorm voor welke groep? Hebben we dan iedereen gehad? We gaan vast nog mensen missen. Dat is ook een leerproces de komende maanden, maar dat is volgens mij wel de enige weg waarop het kan. Daar hebben we aandacht voor. Tot slot - en volgens mij heb ik dan in de totaliteit iedereen gehad, maar anders hoor ik dat zo meteen wel - nog even over de jongerenparticipatie. Wat wij niet zeggen, is: laten we allemaal dingen onderzoeken. Wat oorspronkelijk het idee was onder andere vanuit D66 was: laten we een jongerenraad oprichten. Daar word ik zelf niet zo warm van, omdat het een vorm is die ons heel erg helpt als organisatie, als volwassenen, maar waar heel veel jongeren zich niet in vertegenwoordigd weten. Wat we hebben gedaan, is tegen een groep jongeren zelf gezegd: "Geven jullie dat nou eens vorm." Het klopt, we weten al heel veel, dus we hoeven die dingen overnieuw te doen. Ik heb wel liever dat de jongeren het regelen dan dat ik tegen hen ga zeggen: "Dit is het platslaan." Dat snap ik. Dat proces loopt nu. Daar komt ongelooflijk veel positieve energie bij vrij. Waarom weet ik dat? Ik had hen vrijdag allemaal uitgenodigd skybox. Dat was beregezellig! Daar zit een hele goede energie. Daar zitten heel veel jongeren die daarbij betrokken zijn, ook hele verschillende groepen jongeren. Dat is natuurlijk ook de zoektocht. Ik heb er zelf heel veel vertrouwen in dat zij met mooie voorstellen komen. Ook dat is niet een kwestie van we zetten een opdracht uit, er komt een antwoord uit en dat gaan we invoeren. Zo werken zulke processen niet. Dat is iets waar we de komende jaren aandacht voor moeten hebben. Tienskip is betrokken in dat proces en daarvan is gezegd: "Alle kennis die onder anderen zij hebben, wordt ergens in dat proces later dit jaar meegenomen."

01:16:17

Voorzitter: U heeft een vraag, mevrouw Gietema.

01:16:18

Mevrouw Gietema: D66 heeft ooit de jongerenraad helemaal naar voren geschoven. Ik heb zelf ook vorig jaar veel contact gehad met de jongerenraad. Daar zijn veel mitsen en maren zijn. Vandaar dat we graag samen met college zoeken naar een passendere vorm. Dank voor de toelichting. We gaan het volgen.

01:16:38

Voorzitter: Dan kijk ik even rond, want er zijn nog vragen. Mevrouw Gierkink.

01:16:41

Mevrouw Gierkink: Bedankt, voorzitter. Ik miste nog een reactie op het bepalen van de mate van zeggenschap op de ladder, of dat die afhangt van de randvoorwaarden of samen met bewoners bepaald wordt.

01:16:55

Voorzitter: Zal ik de vragen gelijk allemaal collecteren? De heer Sijbolts had ook nog een vraag.

01:17:03

De heer Sijbolts: Ik ben benieuwd of de wethouder de uitdaging, en soms ook de moeilijkheid ziet, waar het gaat om ruimtelijke plannen, stedelijke verdichting, niet alleen op dorps-, wijk- en buurniveau maar ook op stedelijk niveau. Ik denk dat er misschien wel een mooi voorbeeld is waar het wat mij betreft best goed ging, namelijk de zuidelijke ringweg. Daar is een hele brede inspraak geweest voor de hele gemeente. Natuurlijk krijg je niet iedereen tevreden, maar op het moment dat je bij uitvoering komt, ligt daar weer een extra uitdaging. Dan wordt het echt concreet en voelbaar voor mensen wat de impact gaat zijn op hun directe woon- en leefomgeving.

01:17:37

Voorzitter: Wethouder, wilt u daarop reageren?

01:17:42

Wethouder Wijnja: Laat ik even met het laatste beginnen. Dat zie ik zeker. Dat is een heel ingewikkeld proces. Je merkt ook dat in verschillende stadia van het maken van beleid verschillende mensen actief worden. Het kan altijd zo zijn dat je met een hele groep mensen, ondernemers en organisaties van alles hebt gedaan. Als het concreet wordt, dan komen er soms andere mensen bij. Heb je die dan van tevoren in beeld gehad of niet? Zeker is dat een heel ingewikkeld proces. Het is ook nog zo dat we natuurlijk werken binnen bepaalde kaders die door de raad zijn vastgesteld. Dat is ook soms best wel een uitdaging in gesprekken met mensen en organisaties. Ik zie de heer Sijbolts schudden. Dan mag u mij straks vertellen hoe je dat heel makkelijk maakt, want mijn ervaring is dat het soms ook best wel lastig is. De opmerking van de PVV over ondernemers herken ik namelijk helemaal niet. Daar hebben wij heel veel contact mee. Dat is soms best wel lastig en daar zijn we soms ook niet eens. Dan ben ik uiteindelijk wel tevreden over de stappen die we daarin met elkaar zetten. Dat zie ik dus zeker. Dat is een enorme uitdaging. Ik ga hier ook niet zitten beweren dat het allemaal goed gaat of dat het heel makkelijk is. Ik denk dat dit wel de richting is die ons en dus ook onze inwoners op de lange termijnen gaat helpen. Als het gaat

over het niveau van participatie denk ik dat het een combinatie van beide is. Natuurlijk is het zo dat mensen zelf een behoefte hebben. Soms willen ze bepaalde dingen juist wel of juist niet. Dat hangt er vanaf. Als je twee bewoners iets vraagt, zullen ze misschien ook wat anders vinden. Dé inwoner bestaat namelijk ook helemaal niet. Dat maakt het ook ingewikkeld, maar ook wel mooi vind ik. Het hangt er ook vanaf over welk onderwerp het gaat. Is het een wettelijke taak waar allemaal juridische kaders aan zitten? Dan kun je minder ruimte geven aan inwoners dan voor andere onderwerpen. Ik denk dat het en samenloop van beide is. Wat ons betreft gaan we wel op zoek naar zoveel mogelijk ruimte. Daarom is het wel mooi wat de heer Sietsma zei over de doelstelling. Als we met elkaar constateren dat het steeds beter gaat, dat we daar allemaal steeds tevreden over zijn en dat inwoners steeds meer zeggenschap en steeds meer ruimte hebben, zijn we volgens mij op de goede weg.

01:20:14

Voorzitter: Is daarmee uw vraag goed beantwoord? Mevrouw Gietema heeft nog een vraag.

01:20:19

Mevrouw Gietema: Ik vroeg me af voor de wethouder dit beleidskader voldoende sterk is om het binnen de organisatie goed bij elkaar te houden, dat het echt een soort paraplu is. Het is heel ingewikkeld en lastig, maar anderzijds denk ik ook van het is ook gewoon de dialoog aangaan of een vissenkomp gesprek met inwoners die inburgeren of iets dergelijks en dat je reflecteert, een soort intervisie achtige vorm. In hoeverre normaliseren... Dat woord gebruik ik vaak in de jeugdhulp, maar ik heb het idee dat we dat hier misschien ook moeten doen. We maken het allemaal heel zwaar, terwijl het heel normaal zou moeten zijn.

01:21:02

Voorzitter: Wethouder nog een korte reactie.

01:21:05

Wethouder Wijnja: Ja, ik ben erg blij met wat er nu ligt, omdat het een begin is van een kader en een uitgangspunt. Zoals de heer Sietsma al zei, allemaal losse dingen vegen we bij elkaar en daar gaan we integraal mee aan het werk. Dat helpt. Dat hebben we ook nodig. Er loopt nu ook - dat staat ook in het stuk - iemand rond in de organisatie die gaat kijken van hoe doen we dat nou op de goede manier? Hoe geven we dat leren vorm? Ik ben heel blij dat we dit steeds gestructureerder gaan doen, omdat ik ook weet dat er heel veel gebeurt in de organisatie, wat de raad zich ook niet realiseert op het gebied van de voorbeelden die u noemt. Dat komt ook omdat we het soms niet altijd goed laten zien, omdat we dat leren niet gestructureerd ergens bij elkaar brengen. Dan zijn er heel veel dingen, losse initiatieven die dan wel gebeurd zijn. Ik zeg altijd: als niemand het weet, dan is het niet gebeurd. Dat is de zoektocht. Ik heb er heel veel vertrouwen in dat we de goede weg op gaan. De verordening is een juridisch iets. De SP heeft daar hoge verwachting van, maar dat ga ik een beetje temperen. Ik denk dat het heel mooi is om daarmee concreet een beginpunt te zetten en met elkaar dat pad op te gaan. Ik heb er alle vertrouwen in dat we een heel eind komen.

01:22:20

Voorzitter: Daarmee lijkt mij de discussie gevoerd en de vragen beantwoord. Dan is

het even de vraag wat we hier verder mee gaan doen. Het betreft hier een collegebrief. Het hoeft in principe niet naar de raad, maar misschien dat partijen... De heer Sijbolts van de Stadspartij.

01:22:40

De heer Sijbolts: Dank, voorzitter. Ik overweeg een motie over dat Groninger plan wat ik lanceerde. Daar moet ik nog even over nadenken, want ik ben ook wel gevoelig voor de argumenten die de wethouder had ten aanzien van de capaciteit binnen het gebiedsteam. Daar wil ik graag nog over nadenken, maar dan kondig ik hem wel vast aan. Dan kan ik hem altijd nog intrekken.

01:22:58

Voorzitter: Misschien een motie. De heer Sietsma.

01:23:04

De heer Sietsma: Ik overwoog een motie over die definitie, maar als de wethouder zegt: "We gaan daarnaar kijken" lijkt me dat niet nodig.

01:23:11

Voorzitter: Ik hoorde een toezegging over die definitie.

01:23:19

Mevrouw Gietema: Ik ga nog even weer goed verder inwerken - ik ben weer terug sinds lange tijd - op het stuk jongeren. Het is heel duidelijk en helder, maar ik ga er goed door en dan kom ik daar heel misschien op terug.

01:23:31

Voorzitter: Misschien komt u met iets motie achtigs vreemd.

01:23:36

Mevrouw Gietema: Dat is mijn eerste week in de raad. Volgens mij ging het best goed. Dit is de kans om daar nu iets mee te doen, dus ik wil dat voor mezelf even goed doornemen.

01:23:45

Voorzitter: Helder. Dan sluit ik bij deze de sessie. Ik dank u voor uw aanwezigheid.